

Rasmus Stoklunds tale ved markeringen af 175-året for Udfaldet fra Fredericia

Taler

Rasmus Stoklund
Medlem af Folketinget for
Socialdemokratiet

Dato

6. juli 2024

1 Fredericia efter skoletid. 8. klasse. I slutningen af 1990'erne.

Min ven Tim og jeg skulle tiden slå tiden ihjel indtil buslinje 216 kørte hjem mod Pjedsted.

5

Vi havde forskellige rutiner. En af de bedre var at slå et smut forbi rådhusbageren og købe et studenterbrød.

Måske trissede vi ned til Merlin for at se på elektronik vi ikke havde råd til.

10

Og andre gange lagde vi vejen forbi Musikken i Gothersgade for at se de nyeste guitarer.

Når bussen nærmede sig luntede vi op mod Norgesgade. Og satte kurs hjemad.

15

Vi var 14-15 år gamle. Og jeg må indrømme, at når vi drev rundt i byen, var det ikke Fredericias store rolle i Danmarks historie, som vi talte mest om.

Fæstningsbyens historiske rolle er ellers svær at overse.

20

De lige gader. Kirkerne uden tårne. De mange trossamfund. Nordeuropas bedst bevarede voldanlæg. Portene. Mindesmærkerne. Huguenotternes familienavne. Landsoldaten.

25

Ikke mindst Landsoldaten som vi her står ved.

Mange steder i verden hylder man konger, kejsere og hærførere. Men her i Fredericia hylder vi også landsoldaten. Den menige soldat. Den almindelige

30 mand.

Landsoldaten blev rejst som mindesmærke for den danske sejr over slesvig-holstenerne. Efter udfaldet fra Fredericia. I dag for 175 år siden.

35 Statuen blev rejst efter en indsamling. Og indsamlingen blev sat i gang allerede den 12. juli 1849 – altså under en uge efter udfaldet fra Fredericia.

Det var Landsoldaten Christian Christiansen, der havde deltaget alle tre år af krigen, som stod model for billedhuggeren H.W. Bissen.

40

Landsoldaten kom på plads og har siden stået her ved Prinsens Port.

Fordi det var gennem Prinsens Port at de sejrende soldater den 6. juli marcherede ind i byen efter slaget.

45

Mænd som var kommet hertil fra hele landet. Og de var ledet af de snarrådige generaler Rye, de Meza, Lunding og Bülow. Sammen sejrede de mod overmagten. Men mange soldater og general Rye mistede livet.

50 376 soldater døde under udfaldet fra Fredericia. Mange andre blev alvorligt sårede. I dag for 175 år siden.

Derfor er fæstningsdagene en vigtig tradition – ikke alene for Fredericias historie, men for Danmarks historie.

55

Både fordi vi fejrer soldaternes bedrift.

Vi fejrer at det var i de samme uger vi fik Grundloven og lagt fundamentet under vores demokrati.

60

Men bestemt også fordi vi med fæstningsdagene kan mindes dem, der døde for at andre danskere kunne leve i frihed.

Landsoldaternes mod har også senere generationer af mænd og kvinder vist.

65

Under 2. verdenskrig var det modstandsfolk som satte livet på spil i kampen mod Hitlers rædselsregime.

70 Også her i Fredericia blev der gjort modstand. 13 modstandsfolk blev dømt til døden af tyskerne. De 12 blev henrettet i Ryvangen, mens én i sidste øjeblik blev benådet.

75 Lokale kræfter i Militærhistorisk Forening har gjort en flot indsats ved at placere såkaldte snublesten forskellige steder i Fredericia og Taulov til minde om de modstandsfolk, der blev henrettet.

*

80 Tager vi endnu et spring frem i tiden har også senere generationer af danske mænd og kvinder gjort Danmark stor ære i forsvaret. Mange af jer deltager endda her i dag.

85 Som fredsbevarende FN-soldater. I Hjemmeværnet. Som udsendte i NATO-missioner. Og ved på andre måder at kæmpe for demokrati, frihed og muligheder.

Samtidig med, at vi står her, har vi naboer i øst som desværre også må kæmpe for deres frihed.

90

Ukrainerne er – som landsoldaterne for 175 år siden – oppe mod en overmagt. Men en overmagt som ikke desto mindre er blevet overrasket over ukrainernes vilje til at kæmpe for deres land og frihed.

95 I resten af den frie verden kan vi kun bakke ukrainerne op i deres frihedskamp.

Den ukrainske landbrugsmedhjælper Taras Pokotilo arbejdede på en gård i Grindsted i 2022, da Rusland invaderede Ukraine.

100 Men Taras Pokotilo rejste hjem for at kæmpe mod russerne.

Som han sagde til Danmarks Radio: »Det er vores land, vores hjem. Og vi må redde det, for hvem gør det ellers?«.

105 Kort inde i krigen var der en ung ukrainsk soldat, som sprængte en bro i luften. Han vidste, at han ikke selv ville nå væk, men han reddede sine kammerater og

ramte russerne hårdt.

110 Og der findes tusindvis af eksempler på ukrainere som har mistet deres liv i kampen for friheden.

Det er ubærligt, at historier som vi troede hørte fortiden og 2. verdenskrig til, nu gentager sig et andet sted i Europa.

115

Og når man hører om ukrainernes bedrifter, så kan man næsten høre ekkot fra de danske modstandsfolk, som blev henrettet i Ryvangen.

120 Modstandsmanden Kim Malthe-Bruun skrev i sit afskedsbrev få timer før sin egen henrettelse i 1945: »Jeg er ikke gammel, jeg burde ikke dø, og dog synes det mig så naturligt, så ligetil«.

*

125 Ny generation af danskere og europæere skal leve i samme frihed som min egen generation har oplevet.

130 Vi lever i et af verdens bedste og mest frie lande. Og også i dag kan man efter skoletid i 8. klasse drive ubekymret rundt, spise studenterbrød og fantasere om, hvad man vil bruge sit liv på. Den frihed og de muligheder bevarer vi kun, hvis vi forsvare dem.

Som ukrainerne gør få hundrede kilometer herfra.

135 Som landsoldaterne gjorde det i dag for 175 år siden.

Som modstandsfolkene gjorde det under 2. Verdenskrig.

140 Og som tusindvis af mænd og kvinder siden har gjort ved at være en del af Danmarks og vores allieredes forsvar.

Tak for jeres indsats og ofre.

Og tak fordi jeg måtte tale her i dag.

145

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

150

Tags

Mindetale, Politisk tale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/rasmus-stoklunds-tale-ved-markeringen-af-175-aret-for-udfaldet-fra-fredericia>

155

160

165

170

175

180